

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal kaphatók.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK:

Négyhasas petti-sor egyszeri közlésért 6 kr.,
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyitltérben:

minden négyhasas garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötésben levő hirdető-íradák, elő-
 úzetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„BARS”

IX-ik évfolyamára.

Lapunk jelen számával fejezi be pályafutásának nyolcadik évfolyamát.

Előző számaink tartalma tanúskodik arról, hogy folyton csatlakozó munkatársaink szives támogatásával lapunk a közjó s a társadalmi élet fejlesztésének szolgálatában évről-évre gyarapodó organumot képez.

A közügy érdekében kifejtett eddigi törekvésünk s előző számaink iránya legyen biztosíték a jövőben. Ez alapon ajánljuk lapunkat a nagyközönség további jóindulatába.

Előfizetési feltételek:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

Léva város polgármesteri hivatala.

A „Lévai Takarékpénztár” részvénytársulat igazgatósága részéről az 1887. évi jövevényéből a helybeli szegényeknek valálkülönbség nélkül 63 frt 62 kr. o. é. küldetvén be a hatósághoz kiosztás végett; midőn ezen kiosztás megtörténtét azzal teszem közzé, hogy az érintett összeg a karácsonyi ünnepek előtt az intézet óhajta szerint osztott ki 61 szegény között: köztelememnek ismerem a ótekonyságairól közeliismerést kivívott intézetnek a szegények nevében hálás köszönetemet kifejezni.

Léva, 1888. decz. 29.

Mácsai Lukács,
polgármester.

TÁRCZA.

Szilveszter éjjelén.

— Jölli emnen usni joulu. —

No, fel barátim, dalra fel vidáman!
 Legyen mitőlünk távol most a gond;
 Szívünk számízza messze aggodalmát,
 Keserve felett sirjon a bolond!
 Jelennek éljünk, hagyjuk el a multat,
 Hisz nem vigasztal, biztatót se mond . . .
 Csillogjon hát a gyöngyöző bor-ár
 S csendüljön össze vigan a pohár!

Örömbé fojtsuk bánatos keservünk,
 Ugy is sivár e nagyvilági lét,
 A fájdalomnak sejtelmes borítja
 Borítja gyakran éltünk szép egét;
 Ha boldogságnak gyér sugára fénylik,
 Örizzük azt, mint bánatos regét . . .
 Csillogjon hát a gyöngyöző bor-ár
 S csendüljön össze vigan a pohár!

Az év haldoklik, könyv rezeg szemében,
 Még élni óhajt, ah, de nem lehet:
 Föl-füti a kintz gondolatlót,
 Hogy más zsarnoknak adjon új helyet.
 Künn fenyeget zug és az éj szemébe
 Durván kacagja e szót, hogy: „mehet!” . . .
 Csillogjon hát a gyöngyöző bor-ár
 S csendüljön össze vigan a pohár!

Mi megbocsátunk . . . el, csak messze tőlünk . . .
 Hivólag int a biztos végtelen,
 Hogy hantot dobjon zajtalan sírodra
 Az ember ah, örömmel megjelen! . . .
 Boszút nem áll — még könyvet ejt feletted —
 Ugy is gyötör a szivtelen jelen . . .
 Csillogjon hát a gyöngyöző bor-ár
 S csendüljön össze vigan a pohár!

1889.

Boldog új esztendő kíván e lap szerkesztősége összes előfizetőinek, összes barátjainak, ismerőseinek és jóakaróinak.

Boldog új évet kívánunk!

És midőn őszinte szavunk egész melegével, a tiszta szívből takadó jóindulat igaz kifejezésével mondjuk el üdvözlőnk, érzésünkre a kétkedés árnyéka nehezedik reá, ha lelki szemünkkel beletekintünk a beláthatatlan jövő végtelenségébe.

Háboru készül az egész világon. Erejének öntudatában tekint Magyarország a jövő elé. Küzdeni létünkért, nemzeti fennmaradásunkért lesz legközelebbi feladatunk. Bizunk erőnkben és néptünk hazaszeretében, melyből a lelkesedést fogjuk meríteni szabadságunk és függetlenségünk védelmére. Nincs félni okunk: sok vihart láttunk már s mégis él a magyar és ur e házában.

De ha nem féljük is a fenyegető különbnyodalmakat, azért mindent el kell követnünk a magyar nemzet belső megerősülésére. Ne várjuk, hogy véres veszély idején a hon szeretetének s a hon védelmének ösztöne egyesítse a társadalomnak az összeolvadástól idegenkedő elemeit. Törekedjünk gazdasági és társadalmi bajaink megszüntetésére munka és takarékoság által. Mert ha e kettőhöz még a kormány körültekintő jóakarata is járul, akkor a jövőben mindig helyt állhatunk, bármely oldalról jöjjön is a tanadás.

E javulásnak pedig mielőbb be kell állani. Nem tudni, mit hoz a közeli jövő. Nem tudni, valjon a közelgő háborúveszélyen kívül nem fenyegeti e egyéb gyuladás is az európai államok és társadalmak háza födelét. Nem tudni, hogy a társadalmi forradalom, melynek előjelei a nyugati nagy és kis iparos államokban már mutatkoznak, békés

törvényhozói uton megelőzhető lesz-e, vagy nem keresi-e az emberi javak romjain az erőszakos megoldást?

Nagy, válságos idők következnek; e zivatáros korszak bekövetkeztére házát rendbe hozni a magyar nemzet és társadalom elsőrendű kötelessége. Ha az egész nemzet felekezeti, születési, foglalkozási különbség nélkül egyesülve van állami, műveltségi s jólétre törő céljaiban, akkor könnyen megállhat a megrendülő földön, mely egy bensőleg szétszaggatott állami szervezetre nézve veszélyes lehet.

Önbizalom s egység erősíti a társadalmat, s erős társadalom szilárdítja az államot. Adja Isten, hogy önbizalmunk ez új évben is erősödjék, társadalmunk ellentétei megszűnjenek!

De ne legyünk elbizakodottak. Ne becsüljük túl erőnket, vagyonunkat, mert a nemzeti elbizakodottság tespedéssé, a tespedés erkölestelenségévé fajul.

A fenyegetésektől ne ijedjünk meg. Sokszor borítja zivatáros felhő az eget; halljuk az erős menydörgést is, azt hisszük égiháboru lesz, — és még csak egy esősepp sem hull le az égről.

Kisérjük éber figyelemmel a történendőket, de azért aggály ne fogjon el bennünket. Tegyük meg kötelességünket, és ez a kötelesség: dolgozni a hazáért, családunkért, önmagunkért, felebarátainkért.

Köztünk legyen béke!

„Boldog új évet kívánunk“ !!!

A nemzethez!

Kolozsvár sz. kir. város legnevezetesebb történelmi emléktü épülete, az óvárban az az ódonszerű polgári ház, melyben Magyarország dicső királya Mátyás született, majdnem öt század viszontagságai által megviselve, oly roskatag állapotban van, hogy fennmaradása csak idő, legfeljebb egy-két évtized kérdése.

ha az unalom emberei is vagyunk, utóbb rövidnek találjuk az életet. De az idő gyors szárnyalása mellett mivel hosszabbíthatjuk hát az életet?

Ne lássunk mindenütt szükségét, s legyünk azon, hogy kedvetlenség és szomorúság ne foglalja el lelkünket; azonkívül a lelki életet emeljük a csupán természeti élet fölé! . . .

Mértékletességünk, vidámságunk, drága időnk jóra fordítása mellett éltünk bizonyára hosszabb lesz és napjaink vígabbak. Igaz, hogy mennél tovább haladunk az élet utján, az idő annál sebesebben látzik tova repülni. Kérdés hát, mi ezen csatlódásunk oka?

Ifjkorunkban, heves tüzünk készített minket, az időt, mely bennünket vágyaink céljától elválaszt, villám-sebességével tölteni el; fiatal korunkban szárnyakat adnánk az időnek. Érett korunkban minden napra sajnálattal tekintünk vissza, mely minket pályafutásunk végéhez közelebb juttat; azért, lehetőleg késleltetnők az idő járását, aggodásunk pedig még inkább gyorsítja.

Hiába félünk a bizonytalantól, ez retent, ha ez nincs, akkor az órák is elvesztenék óriási léptekkel való haladásukat.

Ehhez járul, hogy a fiatalnak minden új és mint ilyen, mélyebb benyomást hágy lelkében; rá nézve minden pillanat egy újabb, még nem ismert érzés létesítője és ezért az idő is hosszabb neki. Később kevés tárgy érdekli az embert; részvét nélkül halad el a természet remekei mellett, melyeket az-

Az emléktábla, melylyel a város közönsége, dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk I. Ferencz József Ö Felsége adományára s lelkesítő példája által buzdítatva, ez ódon házat díszesíteni elhatározta, meg fogja ugyan jelölni a helyet, hol a nagy király bölesője ringott, de maga a romladosított ház csak alapjából leendő stilszerű ujjáépítés által lehetne a jövendő nemzedék kegyelete tárgyául föntartható.

Ez a körülmény hozta létre azt az óhajta, hogy Kolozsvár városa legnagyobb szülöttjének, a magyar nemzeti jellem legigazabb képviselőjének, a legnépszerűbb magyar királynak emlékét falai közt a késő századokra is megörökíteni törekedjék s kegyeletét és háláját a szülő városát jótéteményekkel elhalmozott dicső király emlékezete iránt az ő nagyságához méltóan fejtesse ki. Így született meg a város közterét díszesítendő Mátyás király szobrának eszméje.

A lekésedéssel fogadott eszme megtestesítésére Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése megtette a legelső lépést, midőn e célra 5000 forintot szavazott meg s kebeléből bizottságot alakított, mely a város értelmiségének kiváló tagjaival együtt a cél kivitelére szolgáló módokról és eszközökről tanácskozzék s a végrehajtás terén a kellő intézkedéseket tegye.

A bizottság azt az elvet tartva szemelőtt, hogy a tervezett Mátyás-szobornak a nemzeti közérzelem megtestesült kifejezésének és így országos műemléknek kell lenni, abban állapodott meg, hogy az egész magyar hazában gyűjtést indít meg a szobor költségének előteremtésére.

Abban a hitben és reményben, hogy fölhívásunk mindenütt, hol magyar él, visszhangra fog találni, bizodalommal fordulunk hazánk hű fiaihoz és leányaihoz, hogy adományokkal, a gazdagok forintjaikkal, a szegények flleireikkel, e nemzeti emlék minél előbb leendő felállítását lehetővé tenni sziveskedjenek.

Az erdélyrészi megfogyott, de lélek-

előtt csaknem magánkivüli bámult. Megérett korunkban minden a szokott rendben történik, — ekkor ránk nézve nincs szokatlan öröm vagy különösen nehéz bú.

De hát ez éltünk bizonyos érzéketlenülése? Igen az, ez ellen legjobb szer a tudományokkal való foglalkozás, melyek szívünk érzékenységét, meleg részvétét és phantáziánk elevenségét fenntartani egyedül képesek. Ily foglalkozás mellett szívünk mindent, a mi csodálatot érdemel, ifjú lelkesedéssel fogad, és az előrehaladott kort csak azáltal vesszük magunkon észre, hogy a szépség iránti izlésünk józanabb.

Éljen az ember magának és hozzátartozóinak és soká él. Élünk inkább magányosságban, mint olyanok társaságában, kik tőlünk órákat vagy napokat lopni csekélységnek tartják.

Az igaz, hogy sokszor panaszkodunk, ha perezeket lopnak el tőlünk, és éveket tudatosan feláldozunk. Mihelyt vad indulatuk vagyunk, a nagy világ zajában élünk, a nélkül, hogy észrevennők, s meghalunk, a nélkül, hogy élni tanultunk volna.

Kezdjük jókor a boldogul éleést; ezt pedig elérjük akkor, mielőtt az időt éltünk szepítésére szenteljük.

Az élet — eszmékkel való ékesítése mellett — nem ényszik el, mint az álom.

Foglalkozjunk magunkkal, úgy lelkileg felemelkedünk, éltünk határozott erkölcsi bélyeget nyer, a nélkül, hogy durvává lenne. Éltünk oly könyvhöz lesz hasonlóna, melyben minden nap egy lapot olvasunk.

ben meg nem tört magyarság, melynek ősei a nagy király és dicső atyja, a kereszténység középkori legnagyobb hőse, zászlai alatt mindig híven küzdöttek a magyar állam és az európai polgárisultság védelméért vívott nehéz harcokban, melynek fia és leányai a legnehezebb időkben is mindig minden nemzeti közszépra lelkesülten meghozták áldozataikat, joggal vél arra számíthatni, hogy az erdélyi részek legmagyarabb s legmiveltebb városában föllátható nemzeti emlék eszméjét, — mely hívta van a dicső mult iránti kegyeletet ápolni s nemzeti műveltségünk fensőségi hatalmát hirdetni, — a hazafi érzelmei kész lesz s a nemzet közakarata erős lesz megvalósítani.

Szives adományok nagy tiszteletű Nagy Lajos unitárius esperes és főgymnasiaumi tanár urhoz, mint a szobor-bizottság pénztárnokához (Kolozsvar, hosszú-utca 5. szám) küldendők.

Kolozsvar sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által kiküldött szoborbizottság nevében, 1888. december 1-én.

Hegedüs Sándor, elnök. Sigmond Dezső, működő alelnök. Albach Géza, alelnök. Dr. Szabó Károly, alelnök. Dr. Hegedüs István, titkár. Dr. Szabó Gyula, jegyző. Nagy Lajos, pénztárnok. Br. Bánffy György, Gr. Bánffy György, Gr. Beldi Ákos, Benigni Sámuel, Dobál Antal, Gr. Eszterházy Kálmán, Dr. Ferenczi Zoltán, Gámán Zsigmond, Dr. Grosz Gusztáv, Gyarmathy Miklós, Br. Jósika Sámuel, Ködör László, Gr. Kun Géza, Sándor József, E.M.K.E. titkár, Dr. Szász Béla, Dr. Török István, Weisz Mór, a végrehajtó bizottság tagjai.

Az ének és a zene a homerosi költeményekben.

Irta: Cserői József.

Ilyen borzasztó képek vonulnak végig az Ilias huszonnegy énekén, alig tűntetve fel helyely-közzel egyes epizódokat, hol az olvasó lelke megpihenhet kissé a borzalmas látványok után. Mit tesz ugyan Achilleus ezen kétségbeesett öldöklés alatt? A kilencedik ének írja le, hogy Agamemnon megtörve büszkeségében, követeket küld Achilleus sátorába, hogy őt megengesztelje és a harcban való részvételre rábírja, mert míg a megsértett Achilleus nem áll a görögök élére, addig mindig a trójaiak vannak előnyben.

A követek Achilleust (186—191) a művészen készített kedves hangú kitharában gyönyörködve találták, melyet mint zsákmányt hozott Eetion király városából. Ebben gyönyörködik most lelke a férfiak

Az önmagunkkal való foglalatosságok élünk szépítésére fog szolgálni. A multból kölcsönözzünk okulást a jövőre!

Az év utolsó napján önmagunkba szállva — legjobban adhatjuk szivreható rajzolatát belsőknek. Csak szólaltassuk meg belsőknek s majd felel az a kitanulhatatlan lélek: voltunk-e a letűnt évben szelidek és szivesek; jó hírnevünk fenntartásának vágya tanított-e szerénységre; az isteni félelem formálta-e szívünket; honolt-e keblünkben a könyörület s nem ártottunk-e senkinek még csak gondolatban is; tudtunk-e határt szabni szükségünknek; foglalatosságtunk-e hasznosan — mások dolgait nem kutatva és a rágalmazók susogásaira nem ügyelve; voltak-e hiú időtöltéseink; elszenvedhettük-e, ha mások rólunk szabadon szölkáltak s volt-e életbölcészetünk, melyben bajaink közt vizsgálást leltünk; távoztattuk-e a kevélységet; cselekedeteinkben az okosság volt-e az, mely céljaink felé vezetett; marad-e lelkünk még a nagy gyötrelmek közepette is rendíthetlen; eltűrtük-e az esztelenek lár-máját; szivesen szolgáltunk-e mindenkinek; távol tartottuk-e magunkat heveskedő sértegetéstől; fölsimítottuk-e irigyeinket, hizelkedőinket és képmutatóinkat; voltunk-e igazság-szeretők stb. stb., szóval mutattuk-e példával, hogy kemények és egyszersmind szelidek is lehetünk!?

Oh mily sok kellemes tárgy van, melyekkel kedves magányunkban, — kivált az év utolsó napján foglalatosságtunk; és nincs jobb, mint magunknak minden nap ily mulatságot szerezni.

Ez egyetlen módja élünk szépítésének és meghosszabbításának.

dicső tetteit énekelve. Barátja Patroklos ül vele szemközt csendesen és várja, míg Achilleus bevégzi a dalt. Az egyszerű phorminx vagy kithara volt úgy az öskorban, mint később is az általánosan elterjedt görög nemzeti hangszer; több és tisztább élvezetet nyújtott ez a hallgatónak, mint a későbbi harsogó zene, mikor például Timosthenes drámái zenéjében háromszáz művészszel játszott a Apollón harcát a sárkánnyal.

Az ember reál-ideális két fő jellemvonása csodálatosan egyesül Achilleusban, ezen magasztos alakban városokat pusztít, ha tette hívja a fővezér, szabad óráiban pedig igazán Achilleushez illőleg a multkor hőseinek dicső tetteit énekel és edzi lelkét a dalon. Plutarchos a zene hasznáról szólva (XL. E. F.) épen az említett helyet hozza fel Homérosból, hol a zene a haragot, a felháborodott indulatot csillapítja le.

Ekkép csillámlanak elő a sötét harcok porfölegéin körösztil az emberesebb érzelmeik, s nemcsak a görögök, hanem a trójaiak részén is. Így a tizedik ének elején a görög tábor egyszerű, de erős lakomája után a nap fáradalmait kipihenendő, álomra hajtja te fejét. Amde az Atrida Agamemnon, a népek pásztora, nem élvezi az édes álmot, meg van neki mondva már a második ének elején, (24) hogy nem illeik egész éjjel aludni a tanácsadó férfiaknak. Sok minden megfordul az ő elméjében, (10, 9—13) többször felsőhajt keblének mélyéről s félelem fogja el szívét, midőn a trójai fősik felé tekintve, látja a tábortüzeket, melyek Ilion előtt égnek s hallja a fuvalák és sipok hangját a férfiak zajában. Ilyen idylli jelenetek váltják fel este a napnak rémületes borzalmait. Méltán következtethetjük ezen érintkezésből, hogy a görög zene már régen kis-ázsiai befolyás alatt állott.

Mégis legtöbb anyagot szolgáltat az ének- és zenére az Ilias 18. rhapsodiája, hol Achilleus paizsa van leírva és rajta a közéletből vett jelenetek ábrázolva. Mert Achilleus szíve sines érzelemből, bár neki ezt később a haldokló Hektór szemére vetette; ő sem haragudott örökké, hanem felölté fegyverzetét. De vajjon mi indította Achilleust arra, hogy a lantot letéve a paizsot vegye fel? Elmondom röviden. A trójaiak már annyira szorongatják a görögöket, hogy ezek kétségbeesetten hajóik közé húzódnak és a trójaiak egy hajót már fel is gyújtottak, Achilleus mozdulatlan, de mégis megengedi, hogy barátja, Patroklos, az ő fegyverzetét felöltve jelenjék meg a myrmidonokkal a csatatéren. A myrmidonok, mint éhes farkasok, rohannak a trójaiakra,

Az anyai átok.

— Ballada. —

Megpihenni tér a napsugár,
Utjából a tájra visszazúg;
Még egyszer feltűnik koronája,
S kék hegy mögött messzeségbe vész.

Este van. A falu néma csendbe.
Legelőről visszatér a nyáj,
Harmatesep hull a virág kehelyre,
Fészkeire megtér a kis madár.

Fátyolát lassan-lassan kibontva,
Trónra ül a útkos néma éj:
Fáradt ember édes nyugalomba,
De a beteg nem pihen szegény.

Legutolsó ház a falu szélén,
Halvány mécs világít ablakán.
Éj sötéte nem török meg fényén,
Alvóban is van a mécs talán.

Benn a házban korhadt szalmaágyon,
Sápadt asszony haldokló beteg.
Fájdalmán nem könyörül az álm,
Szenved kínos, nagy gyötrelmeket.

Ráncos arcán rajt a halálbélyeg,
Szemből kialudt már a fény
S hogy még van a beteg testben élet,
Hörgésével jelzi csak szegény.

Végre elcsendesül: alszik. Lány,
Ki csak anyja mély álmára vár,
Gyertyát gyújt — kevés a mécs világa —
S a szobában zajt kerülve jár.

Szed ládából új ruhát magára,
Tükre kéznél: végig néz magán;
Siet, mert a szeretője várja.
Egyet igazít még szög haján.

Karesu derekán pruzslik, de drága,
Selyemből a kendő keblén.
Csipkével van szegve az inge válla,
S négy sarkán virágos a kötény.

Még nyíló virágot tesz hajába
S kezébe azt a kendőt veszi, —
— Szüksége lesz arra majd a táncba —
Melyet szeretője vett neki.

de Patroklos szomorú véget ér: elesett, a sisakrázó Hektór, a trójai fővezér, ölte meg őt. Ezen hír hallatára Achilleus, kit nem győztek meg Agamemnon tömördek ajánlékai, ezt az Achilleus meggyőzi a baráti szeretet, mert ez hatalmasabb a kincsek- és fegyvereknél. Agamemnon elleni haragját elnyomja a kimondhatatlan fájdalom, melyet szeretett barátja elvesztése felett érez. Már az askrai Hésiodos, a busongó szent költő, elmerülve ihletett lelkével a végtelennek szemléletébe, azt énekel a szeretetről, (121—122) hogy az legszebb a halhatatlan istenek között, minden isten és embernek érzelmeit szelidíti keblében. Ezt a hódító erőt gyakorolta a szeretet Achilleus hatalmas lelkére is.

(Folyt. köv.)

Vármegyénk közgyűlése.

(Az 1888. december 20-án tartott vármegyei közgyűlés folytatása.)

Migazzy Vilmos gróf, hogy kegyeletes emlékü hitvese, Wall és sonnenthurmi gróf Migazzy Vilmosné esőkei és puchói Marczibányi Antóniának emléket az emberi kegyeletnek megörizze, egy oly alapítványt tett, melynek első sorban feladatát képezi az elhunyt grófné hamvainak nyugalmát, másod sorban lelke üdvösségére a ker. kath. egyház szt.-mise áldozatainak bemutatását biztosítani, és harmad sorban egy gróf Migazzy né Marczibányi Antónia nevet viselő árvaház alapját megvetni.

Az alapítvány tárgya az Armaróth község határában fekvő és az armaróthi 1. sz. tjkvbn 10. sor. 235. hrsz. a. felvett és a hitbizományi uradalom tulajdonát képező ingatlan, melyen faragott kőből szilárd kápolna van építve, — és a Nyitra vármegye Széplak (Krasznó) község határában fekvő — a széplaki 7. sz. tjkvbn felvett és az alapító gróf korlátlan tulajdonát képező ingatlan az ahhoz tartozó lakó házzal.

Az ezen alapítványból befolyó és jelenleg 240 arany forintot (300 oszt. ért. frt.) kitevő jövedelemből fedezendő: a misét végző lelkész javadalmazása, a segédkező kántor, a szolgálattelvő 2 ministrans, a kápolna ör. évi díja, — továbbá az alapítvány kezelőjének és alapítvány felügyelőjének évi tiszteletdíjai, az ar.-maróthi plebánia teplotnak egyházi ruhák és egyszerű felékrét éventek meghatározott összeg, — az alapítvány adóterhei, annak illetik egyenértéke és az alapítvány ingatlanainak fentartási költségei felszámítás szerint. — Ezen kiadások után az alapítvány fölös jövedelme éventek az árvaház alapjára fordítandó, — és az alispán vagy jogutóda által külön alapként kezelendő olykép, hogy ezen fölös jövedelem és időközli kamata mindaddig tőkésítessék, míg az árvaházi alap a 40,000 arany értékű forint vagyont el nem éri. — Ha ezen összeg a vármegye közönségének már rendelkezésére áll, annak jövedelme fölött a vármegye közönsége rendelkezik oly képen, hogy az ala-

pitvány jövedelmei Ar.-Maróthon felépített árvaházban rendszeresített ellátást szegény sorsu, római katolikus és bars megyei illetőségű kiskorú árvák élvezzék.

A közmunka és közlekedésügyi miniszter, — a vármegye törvényhatósági bizottságának azon határozatát, mellyel az osztrák magy. államvasut társaság részére az esetben, ha Ar.-Maróth és Verebély közsegeket vasut által a társaság bécs — budapesti fővonalával összekötendő, a vas-pálya társaság és a vármegye közt köten-dő szerződés jogerőre emelkedésétől számítandó 10 évre, éventenk 10,000 frnyi segélyt a verebélyi és ar.-maróthi járasok közmunka váltás alapjából megszavazott, — oly fentartással hagyta jóvá, hogy a megszavazott hozzájárulás csakis a vasut építési végleges engedély kinyerése után lesz érvényesíthető.

A rudnói hid jelenlegi rozzsantságára utalva, elhatározta a közgyűlés, hogy a közmunka és közlekedésügyi miniszterhez felirat intéztessek, vagy a rudnói hidnak vagy ezen hid mellőzésével a Garam jobb parti utvonalnak Kiepitése iránt.

A Tolmács község mellett fekvő macska-révi garam-hidnak felépítése iránt — a közgyűlés határozata folytán — a közmunka és közlekedésügyi miniszter önálló feliratban megkerestetni fog. — r. t.

Különfélék.

Lapunk jelen számával befejezzük VIII.

évfolyamunkat, előfizetést nyitunk a „Bars“ IX. évfolyamára. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseik megújítása iránt e hét folytán intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel.

Helyben az előfizetések eszközzésével a lap kihordója bizatik meg; vidéki előfizetőink részére pedig postautalványt mellékelünk.

— Közgyűlés. —

A lévai kaszinó e hó 23-án délután tartotta meg az évi rendes közgyűlését, dr. Bra ch Ferencz elnöklete alatt. Az igazgató évi jelentése kimerítően és behatóan esetezte az egylet beléletét, kiemelve különösen a házvétel- és építkezés nagyfontosságu eseményét, mely az egylet történelmében örök időkre maradó nyomot fog hagyni. Az egylet kedvező anyagi helyzetéről legszebben tanusokodik ama körülmény, mely szerint a választmány az ezer forintos giinn. alapítvány tőkésítését teljesen befejezte azzal, hogy az 1888. évben 200 frt helyett 400 frtot tőkésített. Az alapítványi összeget a közgyűlés kezelés végett a lévai főgimn. igazgatóságánál határozta letétbe helyeztetni; annak kamatai pedig évről-évre a nem magyar ajku, de a magyar nyelvben legtöbb előmenetelt tanusítandó tanulók között lesznek kiosztva. Az egyletnek e lefolyt évben 116 tagja volt. Az évi számadások szerint az egyleti bevétel — a 12 ezer forintos kölesön kizárásával — 2547 frt 90 kr. volt; a kiadás: 1954 frt 98 kr; pénztári maradvány: 592 frt 92 kr. A jövő évi költségvetést 3080 frt bevétel, 2837 frt 2 kr. kiadás és ezek szerint

Huzd! kiált, a cigány újra huzza.
Rajta! Ég a föld talpam alatt!
Cigány huzza, de megáll vonója,
Az átoktól hurja megszokadt.

Szél süvölt a néma éjszakába,
Az ör reszket s fázik örhlényén.
Szól a templom kised orgonája
Karácsonynak szentelt éjjelén.

Ájtatosan szól a templom-ének,
Szent oltárán mond a pap misét,
A megátkozott lány oda téved,
Megpiheni a templomba lép.

Haja bomlott, a ruhája tépve,
Halvány arcán apró véresek.
Ruháját az erdő bokra tépte
S arcán tövise ütött sebet.

S alig ér a templom csarnokába,
Üzött vadként újra felriad;
Bomlott ésszel fut az éjszakába.
Nines nyugalma az átok miatt.

Szeretője meggyalázta — csalán,
Kinek testét, lelkét adta el,
A mint egykor ő az édes anyját
Elhagyta, az is úgy — hagyta el.

Jár bolyongva lelkének nyugalma,
S tanyája nines, ahol megpihen,
Nyár hevében s télben hóba, fagyba,
Üzi anyja átka szüntelen.

Lukács István.

Gondolatok.

Legyünk távol kölcsönözésektől; mert ha keveset kölcsönzünk, akkor adósaink lesznek, ha meg sokat, akkor ellenségeket csinálunk önmagunknak.

Az erősebb természetes védője a gyöngébbnek, nem ura; mert ereje nem ad jogot neki, hanem annál több kötelességet ró reá.

242 frt 98 kr többletben állapította meg a közgyűlés. — A tisztújítás következőleg ejtetett meg; megválasztottak: elnök: dr. Brach Ferencz; igazgató: Lakner László; aligazgató: Richter Rezső; jegyző: Jaross Ferencz; pénztárnok: dr. Halasy Kálmán; gondnok: Svarba József; könyvtárnok: Kiss Gyula; ügyész: dr. Kaszani Kálmán. Választmányi tagok: Belesák László, Czirik János, Csekey Flóris, Gusztáv Endre, Gyenes József, Huberth Vilmos, dr. Karafiath Marius, Mácsay Lukács, Mailáth István, dr. Medveczky Károly, Ordódy Endre, Petényi Sándor, dr. Pólya József, Svarecz György, Szabady Gyula, Szabó Lajos, Szakmáry Endre és Tóth Zsigmond. Számvizsgáló és leltári bizottság tagjai lettek: dr. Klein Jakab, Merkader Alajos és Szakmáry Endre.

— **Gyászír.** Zmeskall Kálmán, az első magy. általános biztosító társaság bars és hontvármegyei főügynöke e hó 23-án, 36 éves korában, meghalt Bécsben. A boldogultat, ki egykor hontvármegyei főszoigabíró s később árvaszéki elnök volt, makacs és kiazó betegség gyötörte már évek óta. Azért ment fel Bécsbe, hogy ott gyógyíttassa magát, de a halál veget vetett szenvedésének. Halála a legszelebb körben öszinte részvétet keltett. Aldás poraira! — Az első magyar általános biztosító társaság lévai főügynöksége a következő gyászjelentésben ad kifejezést mély fájdalomnak: „Az első magyar általános biztosító társaság lévai főügynöksége fájdalommal jelenté szeretett és buzgó főügynökének domanoveczy és lestinei Zmeskall Kálmán urnak, életének 36-ik évében, hosszas és nehéz szenvedés után, f. hó 23-án Bécsben történt gyászos kimúltát. A boldogultnak hiült tettei f. hó 25-én a matzleinsdorfi protestans temetőben tetették örök nyugalomra. Léva, 1888. decz. 26. Aldás és béke poraira!”

— **A lévai takarékpénztár** a városi szegényeknek — valláskülönbség nélkül 63 frt 62 krt adományozott karácsonyi ajándékkal. — A kegyes jótéteményt élvezők nevében fogadják részünkről is a humánus intézet a legbálsabb köszönetet!

— **Mária Valéria** főhercegnő, uralkodónk leánya menyasszony. Ferencz Salvator ausztriai főherceg, Károly Salvator főherceg és Mária Immaculata főhercegnő második fia, ki 1866-ban született, a király-kisasszony boldog völegénye. Az eljegyzés a királyasszony születése napján, e hó 24-én ment végbe Bécsben. Az esküvő — mint a lapok írják — valószínűleg csak két év múlva lesz.

— **Huberth Aladárné** szül. Polyák Mariska f. hó 28-án Besztercebányán elhunyt. — Alig néhány hete vette fel élete tavaszát a menyasszonyi fátyol s ma a mélyen megrendült szülők és szerető férje áll ravatala felett. A vigasztalhatatlan jó szülők s szerető férj leirhatatlan fájdalomt enyhítse széleskörű barátaiknak és tisztelőiknek öszinte részvéte!

— **Hanusz István**, lapunk egyik kiváló munkatársa, a természettudomány, de főként a növényvilág igen kedvelt kultivátora. Öfelsége által a kecskeméti kir. főreáliskola igazgatójává neveztetett ki. — Üdvözljük őt ez alkalomból szíves olvasóink nevében s óhajtjuk, hogy fáradhatlan munkásságát nemes öntudata és övendékeinek hálás szeretete jutalmazza!

— **Képviselőválasztás.** Léva város képviselő-testülete tagjainak egy része ez évben kilépve, a választás hatánapján f. évi december hó 27-ének napját tüzte ki az alispán, mely alkalommal az I. kerületben megválasztottak rendes tagokká: Cserey Gyula, Lakner László, Komzsik Lajos, Gyenes József, Schleifer Armin; — póttagokká: Juhász László, Firtusz Mihály, Csekey Vilmos; — a II-ik kerületben rendes tagokká: Juhász László, Takács István, Krizsányi Károly, Komzsik Lajos, Hliva János és Báthy László; — póttagokká: Csányi János, Lakner László és Novotni Károly; — a III-ik kerületben rendes tagokká: Szemerédy Lajos, Vörös Sándor, Tóth Károly, Dóka Károly, Mosonyi Ferencz és Zilay István; — póttagokká: Tóth Dániel, Molnár Sándor és Mosonyi Sándor.

— **Eljegyzés.** Vladár Pál barsz. benedeki kőregyész eljegyezte Csepreghy Emma kisasszonyt, Csepreghy Károly tardskeddi kántortanító kedves leányát. — Boldog meglegedés kísérje frigyüket!

— **Rövid hírek.** — **Ipolyságon** új városzház építettek, mely igen szép s díszesre válik a városnak. Az új épületet e hó 29-én avatták fel ünnepélyesen. — **A primási képtár** nagybecsű műtárggyal szaporodott. Ez egy 1526-ból való és tára festett Madonna. Az eredeti festményt a hercegreprimás Regensburgban szerezte meg. — **Natalia** Szerbia volt királynéja — mint hírlik — Bukarestben lapot akar alapítani, mely Milan király ellen fog izgatni. — **A kukoricza** jelenlegi alacsony árának emelkedésére nem igen lehet számítani, mert a hausse konzorcium által összevásárolt harmadfél millió métermázsából még 500 ezer mmázsa van készletben. — **Londonban** az utóbbi napok alatt olyan nagy volt a köd, hogy a Themzén minden forgalom szünetelt s a vonatok is csak a legnagyobb elővigyázat mellett közlekedhettek. — **A színházégek** statisztikájából kiderül, hogy a folyó évben 15 színház égett le. A Ringszínházi borzalmas katasztrófa óta 96 színházégek fordult elő.

APRÓSÁGOK.

— Kovatveztő Zuhany. —

Csattanós válasz. — Kisasszony: Uram minden szó, a mit szájából kiejt, hazugság! — Ur: igazsága van szép kisasszony!

Különbség. A: Mi különbség van egy borbely és egy sohaj között? — B: A borbely tud sohajtozni, de a sohaj nem tud borotválni.

Lévai piaci árak.

Kovavveztő: Kónya József, városkapitány

Buza: m.-mázsánként 6 frt 80 kr, 7 frt. — kr. Kétszeres 5 frt 10 kr, 5 frt 30 kr. Rozs 5 frt. — kr. 5 frt 20 kr. Arpa 5 frt 20 kr, 7 frt — kr. Zab 4 frt. 50 kr, 5 frt. — kr. Kukoricza 3 frt. 50 kr, 4 frt 10 kr. Bab 7 frt 50 kr, 8 frt. — kr. Lencse 6 frt 50 kr. 7 frt — Köles 4 frt 20 kr. 4frt 50 kr.

KÖZÖNSÉG KÖREBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

I.

Leidenfrost Paula Öngysága a „Stefánia-árvaház” egész éven át tüzelő anyaggal volt kegyes ellátni, s naponként 3 liter tejjel járalt a háztartás fedezéséhez.

A jószívű urhölgy nagylelkű adományért nemes öntudatában s a kis árvák hálás szeretetében leli legméltóbb jutalmát. S midőn mi hálás tisztelettel hódolunk meg a multban gyakorolt jótékonyága előtt: esedezünk, öze meg jóakarátát a jövőben is a kis árvák iránt.

Levaticz Aranka kisasszony névnapja alkalmából a kis árvákat megvendégelte, ő maga osztott ki a kiesinyek között, kik örömtől áradozva vették a jó kávé, süteményt és gyümölcsöt. Özv. Levaticz Mártonné öngysága apróleket adományozott.

Hálás köszönet az árvák nevében. Léva, 1888. decz. 28.

Az árvaház gondnoksága.

II.

A paulai sz. Vinczéről nevezett irg. nővérek intézetébe járó ovodások karácsonyfájára az ovodás gyermekek által szüleik részéről hozott kisebb-nagyobb összegek kivül adományoztak még: Ns. Konkoly Sándor orsz. képviselő ur 5 frt. Styaszny Antalné öngysága 4 frt, a „Bars” Tek. szerkesztősége 3 frt., Tek. Dr. Medveczky Károly főorvos ur 3 frt. Föt. Cserey József főgymn. tanár ur 2 frt. Bellan Laczi 1 frt. — Özv. Dr. Vietorisz Sándorné ő nagysága pedig 6 pár harisnyát.

E kegyes adományok szegényebb sorsu gyermekek felruházására lettek fordítva. Fogadják a nemes szívű adakozók a szegény gyermekek nevében az intézet hálás köszönetét.

Léva, 1888. decz. 29.

Az intézet igazgatósága.

III.

Kivonat

az 1888. december 2-án tartott tüzoltó-egyleti közgyűlés elé terjesztett parancsnoki jelentésből.

A lévai önkéntes tüzoltó-egylet tőnyekkel igazolja életképességét, s bizonyítja, hogy a város és a polgárság becses támogatását s pártolását megérdemli.

Sajnosan kell azonban bevallanunk, hogy a gyakori tüzesetek szereinkben tömredék károkat okoznak, a melyeknek pótlása lehetetlen: mert a pénzüsszegnek nagy része a szolgál, ör és az alszertárnok díjazására fordittatik.

A polgárság elé tehát azon alázatos kérelemmel járulunk, kegyeskedjenek ezen hasznos és szükséges intézményt felkarolni, becses támogatásban részesíteni.

Pártoló és működő tagok gyűjtése végett aláírási ivet bocsatunk 1889. január elsejétől ki, ezeknek egyike a lévai casinó jegyzője, tek. Jaross Ferencz alparancsnok urnál, másik példánya a főparancsnoknál leend elhelyezve.

Mult évben az egylet tagjainak száma volt: 5 tiszteletbeli, 12 alapító, 96 pártoló, 83 működő, összesen 196.

A gyakorlatok alkalmával a működő tagok magukviselete kifogástalan, ügybuzgalmuk dicseretes volt.

Megemlitendőknek tartjuk azon tagok névsorát elősorolni, kik a gyakorlatok alkalmával pontosan és szorgalmasan megjelentek, fontos ok nélkül nem mulasztottak. Ezek névszerint: Laufer Béla, Takács István, Kulik Károly, Cservik János, Dudek Ferencz, Pulpiter Emil, Körtvényfay István, Gasperek Ferencz, Boreányi Fál, Hadas János, Grószner Antal, Császár Mihály, Runna Antal, Medveczky József, ifj. Bartos István és Truszka Lőrincz.

A város különböző részein tartott gyakorlatok alkalmával ismét kitűnt a kutak csekély vízbősége. Kötelességünknek tartjuk a polgárságot újra figyelmeztetni, hogy egészségi és tűzbiztonsági szempontból a kutak mélyítéséről gondoskodjanak.

Mult évben a műmalom feletti helyen vízfordók megtöltése végett szivattyu felállítását hoztuk javaslatba, ezen célszerű javaslatunkat jelenleg is megújítjuk.

Tapasztalva, hogy a tüzesetek alkalmával a polgárok minden segédeszköz nélkül jelennek meg, mi által a tüzoltóknak nemhogy használnának, hanem megjegyzéseikkel bosszantják s ez által munkájokban

hátráltatják: hogy működésünk egyöntetű, eredményes és hasznos legyen, indítványozzuk, miként a tizedek leírát, csakányt s mintegy 10 könnyű tüzoltó kánnát, a buzgó, segédkezet nyujtani akaró polgárok, legalább 1 kánnát szerezzenek be.

A tüzeseteknél tapasztalt vízhiány folytán a kapitányság által helyes intézkedések tartjuk:

a) A városban évenként a szükséges helyeken egy szivattyu közkutat felállítását, (mint Esztergomban), melynek költségeit a város, az ipartársulatok, a tizedek és az érdekelt háztulajdonosok fedeznék.

b) A lőtulajdonosok köteleztessenek, hogy a tűznél vízfordás által segédkezzenek.

A tüzeseteknél különösen kitűntek: a) a tüzoltók közül: id. Mordini Ágoston, Runna Antal, Teszák János, Takács István és Vilcesek Rezső.

b) a polgárság részéről: Uhrin Sándor, Hrasko György és Mosonyi Sándor, — kik ezen nemes tényökért ezennel megdicseretnek.

1887-ben 7 tüzeset volt: 4 Léván, 3 a közel levő falukban.

Tüzoltói országos érem viselésre jogosultak lettek:

a) tíz évi szolgálat után: Laufer Béla Kulik Károly és Boreányi Pál.

b) öt évi szolgálat után: a főparancsnok, Komzsik Lajos, Szemerédy Lajos, Abraham Ignác, Cservik János, Grószner Antal, Vilcesek Rezső, Fromberger József, Deli József, Császár Mihály, Ihring Géza, Kiss Gyula, Androvits Béla és Stugel Imre, 1887-ben bevételünk volt: 971 frt 21 kr.

Kiadás: 892 frt 77 kr.

Maradvány: 78 frt 44 kr.

Az egylet vagyoni mérlege 5484 frt és 73 kr.

Egyletünk betegsegélyző tőkéje 225 frt, mely összességű 100 frt összeget az országos tüzoltó segélyalap alapjának javára alapítványkép utalványozott a közgyűlés.

1887-ben tartott közgyűlés a működő tagok téli ruhávali felruházását a parancsnoksághoz utasítá, mely tárgyban a parancsnokság két ülést tartva, sajnálatlalt győzött meg, hogy a pénztár állapotára ezen kiadást meg nem bírja, s ez okból a régi határozatot javasolja újra érvénybe léptetni. Az éjjeli őrnök gyors tüzjelzéseért szokásban levő 2 frt tiszteletdíjat a közgyűlés szintén érvényre emel.

Vége az üresedésben levő parancsnoki állásokra, egyhangulag megválasztottak: Jaross Ferencz alparancsnok, Szemerédy Lajos vizserző, Ehrenfeld Mór pénztárnok, Ulreich Nándor építész és gépész, Kiss Gyula szertárnok — parancsnokokká. Kiknek szívünkben kívánjuk, hogy egyletünk javára, díszére és felvirágzására sokáig éljenek.

Léván, 1888. dec. 24.

Pazar Károly, főparancsnok.

IV.

Köszönet-nyilvánítás.

(Vége.)

Az idén az öszü gyűjtés alkalmával a „Stefánia-árvaház” javára, — mint azt a gyűjtőiv alapján velünk az árvaház felügyelősége közli — adakoztak: Varanay Istvánné zsir, bab és burgonya, Gutman Lipót 50 kr, Pollák Adolfné 50 kr, Kohn Ambrusné 1 putton burgonyát, Bartos Istvánné 50 kr, Hribik Ferenczné 50 kr, Cserei Gyuláné 50 kr, Lamosné 30 kr, Turpínszki Józsefné 20 kr, Záhorszki Györgyné 20 kr, Holló Sándorné 1 frt, ifj. Bartos Istvánné 30 kr, Jancsó Péterné káposzta, burgonya és 1 frt, Hliva Jánosné 50 kr, Farkas Jánosné 1 putton burgonya és zöldség, Tuschnay Jánosné öreg ruhamenő, Zanathy Jánosné bab és 30 kr, F. L. 6 kg. babot, Kovácsik Samuné 1 frt, Tóth Jánosné bab és 20 kr, Juhász Lászlóné 1 frt, Édinger Jánosné 1 frt 50 kr, Balbach Andrásné 2 kg. liszt, zsir, vaj és tojás.

Fogadják az árvák hálás köszönetét.

A Stefánia-árvaház gondnoksága.

V.

A ki a nagy társadalomban, ugyszólván, saját erejére van utalva, csak az képes kellőképp méltányolni és felfogni azok becsértékét, a kik vele jót tettek, s a kiknek mással adózni nem tudván a nemes tettért: önkéntelen megrezdül egy hang keblében, a mely ott keletkezik a szív benső rétegében, és az ajkra szállva, e szót rebegi: köszönöm!

E szóval kívánok én is élni, egy kitűnő emberbarát: Tekintetes Dr. Frommer Ignác megyei főorvos ur irányában, a ki a szegény beteg, elhagyott színésznőt ápolásába vette, hónapokon keresztül a legnagyobb önfeláldozással gyógykezelt, gondozta, s midőn — hála az égnek! — bölcsességét és tudományát siker koronázta, hogy visszaadott ismét az életnek, visszaadta az anyát gyermekének, s a közpályának: az én keblemből is egy hang tör elő: köszönöm! köszönöm!

Aldja meg az Isten, mikor nem is látja; mikor nem is várja!

Léván, 1888. decz. 27-én.

Tolnayné Szigethy Mari.

Egy nagyon elterjedt betegség.

Ama bajok közül, melyeknek az ember nem ki van téve, egy sincs annyira

elterjedve, mint a kimerülés s az általános gyengeség. Szellemi és testi bajt, idegességet, főfájást, álmatlanságot okoznak ezek s a helyett, hogy a beteg éjjel álom álta/ megerősödnék, kimerültebbnek érzi magát reggel, mint este lefekvés előtt. Az erő egyre fogy, de a baj tulajdonképeni oka ismeretlen marad. Nemsokára meg van támadva az egész idegrendszer s a gyomor nem képes többé ételt befogadni vagy emészteni. Ha ilyen baj beáll, azt az orvososságot tanácsos bevenni, mely más betegeken, kik szintén ebben a bajban szenvedtek, segített. Így ir a többek közt Beuch dr. orvos is: „Warner Safe Cureje ugy látszik nagyon használ az illető betegeknek... asszony is, kinek ezt az orvososságot rendeltem, jól érzi magát annak haszná-lata után.” Warner Safe Curejéből egy palack ára 2 frt s a legtöbb gyógyszerárban kapható. Brosüröket ingyen és díjmentesen küld: Warner H. H. és társa főraktára Pozsony. 11600

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A „Képes Családi Lapok” új évi száma, azon alkalomból, hogy pályafutásának tizedik évét betöltötte s a második tizedbe lépett: valóságos jubiláris szám. Rendkívül érdekes tartalmát korszoros regényírónk Jókai Mór arcképe s egy gyönyörű autograph ill. mondta. — Tolnay Lajos arcképe s Dr. Murányi Armin urhoz. A „Képes Családi Lapok” kiadó-tulajdonosához intézett irodalmi becses bíró levele. — Rudnyánszky Gyulának „Tíz év” című költeménye, — Beniczky-Bajza Lelkének arcképe és „Jávör Martha” című elbeszélése, — Mikszáth Kálmánnak arcképe és „Csejte vár és asszonya” című története, — Brankovics Györgynek arcképe és „Hafiza” című szomorjátékának előjátéka, — Dr. Murányi Arminnak és „Mind a kettő halott” című beszéde, — adatokból gazdag története, — továbbá az első kiadónak Mehner Vilmosnak és az első szerkesztőnek Kuliflay Edének az arcképe, — képezik „Hölgyek Lapja” című melléklete három esimes divatképet s a családanyákat, gazdasszonyokat érdekli ezikkeket, — regénymelléklete Brankovics Györgynek „A pénz” című regényéből első közleményt tartalmaz. Hogy a „Képes Családi Lapok” a multal olvasó közönség igényeinek a jövőben is meg fog minden tekintetben felelni: arra nézve elég kezesseget nyujt szerkesztője Brankovics György, aki mint író és publicista széles s hazában ismeretes, s akiről Jókai is egy nyilatkozott Rudolf trónörökös ő fensége előtt, hogy: jeles író, és a kiadótulajdonos: Dr. Murányi Armin, aki a lap érdekében minden áldozatra kész. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt., félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési összegnek a lap kiadóhivatalába (Budapest, nagy-korona-utca 20.) küldendő.

Nyiltér.

Farbig, schwarz und weis Seiden-Moirée von 95 kr. bis fl. 7,60 per Meter (antique und francais) versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k. Hoflieferant) Zürich Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto.

Budapesti Hirlap

Szerkesztő: Csulzássi József.

A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai multvel olvasóközönség vette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden párt-érdek mellőzésével küzdött nemzetünk — és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal fölkarolva azt oly módon, amely pártatlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legmélyebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legerteljedtebb lapja az országnak. A külső dolgozó társak egész seregen kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesítőközvetlenül; a távirati szolgálat minár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk; nem történelmi a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön: ne adjon lú és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünwald Béla, Balogh Pal írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar pártérdekeket nem ismerő szellemével. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közlelete fölül távirati értesítésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap; a „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokan állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszolgálatával. Európa összes metropoliszaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik ugy az ott törté- nő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kivül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e cizókra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesítő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap” tárcarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő szurnalisták szerkesztik s a helyi értesítések ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényeségi rovatok külön-külön szerkesztők a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyét foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regénycarnokban csak kiváló írők legújabb műveit közöljük. De ezuttal még egy kedves meglepetéssel is szolgálunk olvasóinknak. 1889. jan. első napján

JÓKAI MÓR-tól

kezdünk egy új regényt, melyet korszoros írónk kizárólag a „Budapesti Hirlap” számára írt. Jókai Mór regényének a címe;

AKI A SZIVÉT A HOMLOKÁN HORDJA, s mint a költő maga mondja, „egy modern ezeregyéji mese.” A regény egyike Jókai ama genialis, ragyogó alkotásainak, melyek már oly régóta az ő büvés körébe vontak az olvasó közönséget, s Jókait oly népszerűvé, bálványozottá tették, a minő soha még magyar író nem volt. A regény eleje Magyarországon, a vege Mekkában játszák. Hőse egy nő. Jókai Mór új regényének közlését 1889. január 1-jeán kezdjük meg. Az előfizetési feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetéseket vidékről legkezessebben postautalványval eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának, IV. ker., Kalap utca 5. sz.

Hirdetmény.

3-3

A lévai takarékpénztár részvénytársulat igazgatósága közlése, hogy 1889. évi január hó 2-től további intézkedésig három havi lejáratu kereskedelmi jellegű váltókat 7%-kal leszámít; s a jelzalog kölcsönöket 2000 frton kezdve 7%-ra engedélyezi.

Kelt Léván, 1888. évi decz. 15-én.

Az igazgatóság.

Egy jó sorsolási lap

feltétlen tulajdonsága, hogy hiteles, pontos és megbízható legyen. Ezeknek a tulajdonságoknak az összes magyarországi sorsolási lapok közül csakis a „Magyar Mercur“ felel meg, mely újévkor tizenkettedik folyamán lép és nélkülözhetetlen mindazoknak, kiknek értékpapírjuk, főleg sorsjegyük van. A „Magyar Mercur“ rendszeren közvetlenül minden húzás után, tehát havonként 3-4-szer jelenik meg; közli a magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek húzásait, ugyancsak a záloglevelek, kötvények elsőbbségei és szelvények sorsolásait mindenkor a hátralékos vagyis a korábban kisorsolt, de még kifizetés végett be nem mutatott darabok kimutatásával együtt. Tájékoztató és felvilágosító cikkei és közleményei a tőzsde, pénzügy, közlekedés és biztosítás köréből megóvják olvasóit mindenemű károsodástól. Szerkesztői üzeneteiben nyíltsággal, minden érdek nélkül szakavatott és alapos felvilágosítást ad a legkülönfélébb kérdésekről. Díjmentesen vállalja el előfizetői sorsjegyeinek revízióját. A „Magyar Mercur“ fölényét az összes e nemű lapok közt leginkább bizonyítja az ő páratlan elterjedése mely szükségessé teszi azt, hogy újévől kezdve a lapot rotációs gépen nyomassák, mely gép óránként 5-6000 példányt készít el teljesen. Ez által lehetővé van téve az, hogy a „Magyar Mercur“ 2-3 nappal kerábban jelenjék meg, mint a többi sorsolási lapok. Mindez óriási előnye dacára a „Magyar Mercur“ a legolcsóbb lap is, mert ámbár minden száma 16-18 oldalra terjed, előfizetési ára egy egész évre postán elküldve mégis csak 2 frt. Ne mulassza el senki sem, hogy a „Magyar Mercur“-ból mutatványszámot kérjen, a mit egy levelezőlapon való megkeresésre készségesen küld mindenkinek a kiadóhivatal: Budapest, hatvani utca, 17. sz.

Minek PESTRE! ?
Minek BÉCSBE! ?

mikor nálam minden előpénz nélkül

50 krjczáros részletfizetésre

HOWE-, ANGER-, SINGER-, WEHLER-WILSON

GÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi célokra 5 évi jótállás mellett Singer-gépeket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsértetne-vagy igazítottan jutányos áron. Géptük, rések és csónak raktáromon mindig találhatók.

FISCHER MIKSA kereskedse

Léván,

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy a lévai tek. kir. bíróság 314/1888. számú végzése által a lévai takarékpénztár felp. részére Szenessi István és társai alp. ellen 191 frt tőke, ennek 1887. évi nov. hó 25 napjától számít. 6% kamatai és eddig összesen 54 frt 23 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság Gr.-Keszin lefoglalt és 476 frtra becsült lovak-, szekér-, kocsi-szalamborjuk-, stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak

Mely árverésnek az 5688/1888. sz. kiküldését rendelő végzése folytán Léván leendő eszközzésére 1889. év jan. hó 9. napján d. e. 12. órája határidőül kitűztetik oly kijelentéssel hogy ezen árverésen a fentebb jelzett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitűzött időben a községi bíró házában elvártnak.

Egyuttal közzé tétetik, hogy mindazok, kik a lefoglalt tárgyakra tulajdon, vagy elsőbbségi igényt tartanak, igényüket az árverés megkezdése előtt anynyival lakább bejelentésük — mert különben a végreh. törv. 96. §-a kapcsában egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítottatni.

Kelt Léván 1888. decz. hó 28. napján.

Tonhaizer József,
kir. bírósági végrehajtó

Pénzkölcsön.

közvetítették önálló, elfogadható társadalmi állásban lévő egyének részére, u. m. iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek, magánzók, birtokosoknak stb. ugyancsak a hölgyeknek is módhoz képest 50 frttól 1000 frtig mint magán személyhitel, könnyű havi, vagy háromhavi törlesztésre 6%-os kamattal, illetve

ingatlanok betáblázására

1000 frttól bármily összegig tetszés szerinti amortisatióra, esetleg amortisatió nélkül 4 1/2 és 5%-ra. Convertálások (átiratások), kölcsönügyletek, hitelműveletek előnyösen eszközöltetnek. Megbízások discret és pontosan teljesítetnek. Bővebbet

STEINER G. A.
gr. Károlyi-utca 12.

Levélbeli megkeresésekhez 3 darab válaszjegy csatolandó.

3-3.

Mutatványszámok ingyen és bérmentve küldetnek.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja a

1-3

„Képes Családi Lapok.“

Mint társada mi, szépirodalmi s ismeretterjesztő hetilap eddig is megbecsülhetetlen szolgáltatásokat tett a magyar nemzeti közművelődésnek, ma azonban nem csak kiváló tényezője a magyar irodalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Változatos, élénk s a legszigorubb kritikát is kiálló olvasmányai a legjelesebb magyar írók tollából erednek s a külföldi irodalomból csak a szinaranyat mutatják be az olvasó közönségnek. A gondos élénk szerkesztés, az izléses és díszes kiállítás, az eszme és az érzelem-nemeseítő tartalom, a jó izlés, a legjelesebb külföldi lapok képeivel versenyző művészi kivitelű képek szellemi kincsese avatják minden számát.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára „Hölgyek Lapja“ ezimű dívatmelléklettel és a külön könyvvé beköthető regénymelléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetések legcélszerűbben póstautalványnyal küldendők.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentesen küld és előfizetéseket a hó bármely napjától elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapesten, V., Nagy-korona utca 20. sz. Teljes számú példányokkal még mindig szolgálunk.

Mutatványszámok ingyen és bérmentve küldetnek.

PSEPHOFER J.

gyógyszertára Bécs, Singerstrasse 15.

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, melyek előbb „universalis labdacoknak“ nevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert alig van betegség, melyben ezer meg ezer esetenél csudálatraméltó hatástalnak ne bizonyultak volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer hasztalanul alkalmaztatott, ezen labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett be. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr. 1 tekeres 6 skatulyával 1 frt 5 kr.; bérmentesen utávvétellel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tekeres labdacok 1 frt 25 kr. 2 tekeres 2 frt 30 kr., 3 tekeres 3 frt 35 kr. 4 tekeres 4 frt 40 kr. 5 tekeres 5 frt 20 kr. 10 tekeres 9 frt 20 kr. (Egy tekeresnél kevesebb nem küldhető.)

Valódiaknak csupán azon labdacok tekinthetők, melyeknek basználási utasítása Pserhofer névalírásával van ellátva és melyek skatulyájának fedelén ugyanazon névírás vörösen van alkalmazva.

Számtalan köszönetet tekinthető be, melyekben ezen labdacok fogyasztói hosszabb használat után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekben köszönetet mondanak. Mindaz, aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja e szert.

A sok hályanyilatkozat közül itt csak néhányat közlünk:

Schlierbach, 1888. febr. 17.
Tisztelt Uram! Tisztelettel alulírott az Ön valóban nagyon hasznos és kitünő vértisztító labdacainak ismét 4 tekeressel küldését kéri. Teljes tisztelettel Neureiter Ign. gyak. orvos.

Hrasche, Flödnig mellett. 1887. szept. 12.
Tisztelt Uram! Isten akarata volt, hogy labdacok kezem közé kerültek és most írok Önnek azok sikeréről. Én gyermekágyban meghültem úgy, hogy dolgaimat nem végezhettem és már bizonyára meghaltam volna, ha az ön csodás hatású labdacai meg nem mentek. Isten áldja érte ezerszer, Reményem, hogy az ön labdacai egészségemet teljesen helyrehozzák, úgy mint azok másokét helyrehozták. Knifc Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. decz. 9.
Igen tisztelt Uram! Legforróbb köszönetemet nyújtva önnek 60 éves némem nevében. Ugyanez 5 évig idült gyomorhurutban és vízkórbau szenvedett. Az élet kin volt reá nézve és már feladottak hitte magát. Véletlenül kapott egy skatulyával az ön kitünő vértisztító labdacsaiból és azoktól meggyógyult. Veinzetti Jozefa.

Mitterinzersdorf, Kirchdorf m. F.-Ausztria, 1886. jan. 10.

Tisztelt Uram! Sziveskedjék az ön kitünő vértisztító labdacsaiból részemre póstával egy te-

keresettel küldeni. Kénytelenülvo érzem magamat önnek teljes elismerésem ezen labdacok értékére nézve kifejezni és mindenütt, ahol a helyzet engedi, minden szenvedőnek a legmelegebben fogom ajánlani. Felhatalmazom önt, hogy ezen köszönetnyilvánításomat tetszés szerült nyilvánosan alkalmazhassa. Tisztelettel Kasztner Teréz.

Gotschdorf, Kohtbach m. Osztr.-Szilézia, 1886. okt. 8.

Tisztelt uram! Sziveskedjék aekem az ön universal vértisztító labdacsaiból egy tekereset 6 dobozzal küldeni! Egyedül az ön csodás labdacainak köszönhetem, hogy gyomorhajomtól, mely öt évig gyötört, megmenekültem. Ne is fogyjonak ki nálam ezen labdacok soha és ezennel Uraságoknak legforróbb köszönetemet nyilvánítom. Legmélyebb tisztelettel Zwicli Anna.

Rohrbach, 1886. febr. 28.

Tisztelt Uram! Mult év nov. havában önnel egy tekeres labdacot rendeltem. Én és nóm ennek legjobb hatását tapasztaltuk; mindketten nagymérvű fejfájásban és rossz székülésben szenvedtünk, úgy, hogy már közel voltunk a kétségbeeséshez, dacára, hogy még csak 46 évet számolunk. És lám! Az ön labdacai csodát műveltek és minket a bajtól megmentettek. Tisztelettel List Antal.

Fagy-balszam Pserhofer J.-tól, hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenféle fagyások ellen, valamint idült sebekre stb. Egy doboz 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Ökorfarkvirágnedv hurut, rekedtség, gőrcsős köhögés stb. ellen, 1 üveg 50 kr.

Amerikai köszvénykenőcs legjobb szer minden köszvény és csúzos baj, ischiasz, fülfájás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50 kr., Bérmentes küldéssel 75 kr.

Golyva balszam megbízható szer golyványok ellen. Egy palack 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) elromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, 1 üvegese 22 kr.

Angol csodabalszam 1 üveg 12 kr., 12 üveg 1 frt 20 kr.

Az itt megnevezett készítmények kivül minden az osztrák lapokba hirdett bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek készletben vannak s mindon, esetleg raktáron nem levő cikkekéről is pontosan és olcsón gondoskodunk.

A póstai küldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek előleges pénzbe küldésre vagy utávvétellel. A pénznek előleges beküldése (legjobb póstautalványnyal) a póstán sokkal jutányosabb. mint utávvétellel. 2.-12.